

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) HISTORY
EXAMINATION: JUNE - 2022
FOURTH SEMESTER

Subject: History of Modern Maharashtra in the 20th Century (HCBCS- 17-413)

Date: 08/06/2022

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)

1. Who is known as the father of the labour movement?
a) Agarkar
b) Gokhale
c) Narayan Lokhande
d) Lala Lajapatrai
2. Who founded Rayat Shikshan Sanstha
a) Karmaveer Bhaurao Patil
b) Maharshi Shinde
c) Shahu Maharaj
d) M. Gandhi
3. Who founded the Depressed Class Mission?
a) Dadabhai Naoroji
b) Dr. Babasaheb Ambedkar
c) Gokhale
d) Maharshi shinde
4. Who is considered to be the father of hostel?
a) M. Phule
b) Shahu Maharaj
c) Dr. Babasaheb Ambedkar
d) None of the above
5. Who led the Mulashi Satyagraha?
a) Kannamwar
b) Yashwantrao Chavan
c) Senapati Bapat
d) None of the above

Q. 2. Answer in two to four sentences (Any 5) (10)

- 1) Provide information about Pune Agreement
- 2) Explain the concept of Anutai Wagh's Kuran School.
- 3) Give the Name of four social reformers of the 20th century.
- 4) Give information about Chapekar brothers.
- 5) Tell the four programme of Lokmanya Tilak.
- 6) Write information about Dadasaheb Phalke
- 7) Write a note on 'Bhudan movement'

Q. 3. Write short notes on (Any 3) (15)

- 1) Mahatma Gandhi
- 2) Dr. Babasaheb Ambedkar
- 3) Non-Brahmin movement
- 4) Indian film Industry
- 5) Twentieth-century feminism

Q. 4. Attempt any two of the following. (30)

- 1) Explain the contribution of Lokmanya Tilak in the Indian National Movement.
- 2) Describe the United Maharashtra Movement. Did this movement succeed or fail? Why?
- 3) Take a look at the revolutionary movements in Maharashtra during the colonial period.
- 4) Evaluate the successes and failures of the co-operative movement in Maharashtra.

मराठी रुपांतर

२० व्या शतकातील आधुनिक महाराष्ट्राचा इतिहास (HCBCS-413-413)

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (०५)
१. कामगार चळवळीचे जनक म्हणून कोण ओळखले जातात ?
अ) आगरकर
ब) गोखले
क) नारायण लोखंडे
ड) लाला लजपतराय
२. रयत शिक्षण संस्थेची स्थापना कोणी केली ?
अ) कर्मवीर भाऊराव पाटील
ब) महर्षी शिंदे
क) शाहू महाराज
ड) म. गांधी
३. डिप्रेस्ड क्लास मिशनची स्थापना कोणी केली.
अ) दादाभाई नौरोजी
ब) बाबासाहेब आंबेडकर
क) गोखले
ड) महर्षी शिंदे
४. वसतीगृहाचा जनक कोणाला मानले जाते ?
अ) म. फुले
ब) शाहू महाराज
क) बाबासाहेब आंबेडकर
ड) वरीलपैकी नाही
५. मुळशी सत्याग्रहाचे नेतृत्व कोणी केले ?
अ) कन्नमवार
ब) यशवंतराव चव्हाण
क) सेनापती बापट
ड) यापैकी नाही
- प्र. २. दोन ते चार वाक्यात उत्तरे द्या (कोणतेही पाच) (१०)
- १) पुणे कराराबद्दल माहिती द्या.
२) अनुताई वाघ यांची कुरण शाळा ही संकल्पना सांगा.
३) २० व्या शतकातील चार समाज सुधारकांची नावे सांगा.
४) चाफेकर बंधुबद्दल माहिती द्या.
५) लोकमान्य टिळकांची चतुःसूत्री सांगा.
६) दादासाहेब फाळके यांच्याविषयी माहिती लिहा.
७) भूदान चळवळ यावर टीप लिहा.
- प्र. ३. टीपा लिहा. (कोणत्याही ३) (१५)
- १) महात्मा गांधी
२) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
३) ब्राह्मणेत्तर चळवळ
४) भारतीय चित्रपट सृष्टी
५) विसाव्या शतकातील स्त्रीजीवन
- प्र. ४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (३०)
- १) लोकमान्य टिळकांचे भारतीय राष्ट्रीय चळवळीतील योगदान स्पष्ट करा.
२) संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीचे वर्णन करा. ही चळवळ यशस्वी झाली की अयशस्वी? का?
३) वासाहतिक कालखंडातील महाराष्ट्रातील क्रांतिकारक चळवळींचा आढावा घ्या.
४) महाराष्ट्रातील सहकारी चळवळीच्या यश आणि अपयशाचे मूल्यमापन करा.